

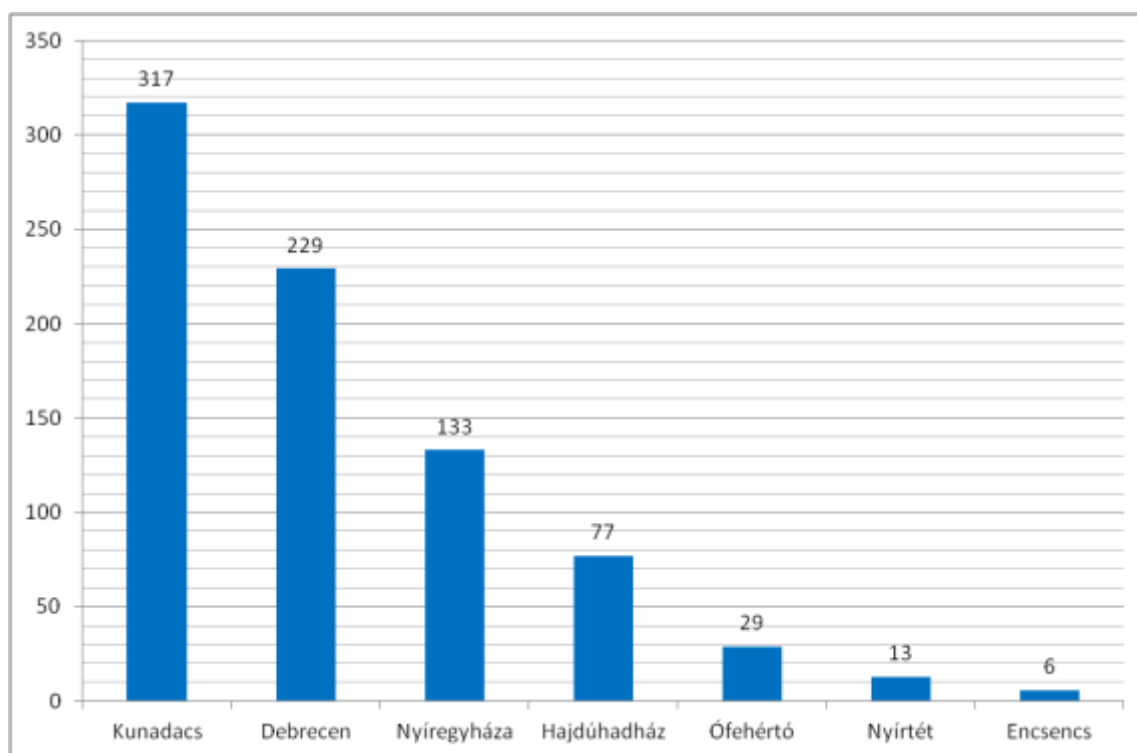
***A gyapottok bagolylepke (*Helicoverpa armigera*) és a vetési bagolylepke (*Agrotis segetum*)
2020 évi rajzásdinamikájának vizsgálata VARL+ feromoncsapdákkal***

Az ULT-NYIDOTER által, 2020 évben hét helyszín dohányültetvényein, Kunadacson, Debrecenben, Nyíregyházán, Hajdúhadházon, Ófehértón, Nyírtéten és Encsencsen kihelyezett VARL+ feromoncsapdák segítségével történő vizsgálatok folytak annak megállapítására, hogy a gyapottok bagolylepke milyen egyedszámmal és mely időpontokban kezdi el a rajzását és telepedik be a dohányültetvényekbe. A vizsgálatok elsődleges célja a védekezések megfelelő időzítése. Mintavételi helyenként 1-1 VARL+ feromoncsapda került kihelyezésre. A csapdák által fogott egyedszám 2020. július 7-től augusztus 25-ig, heti gyakorisággal volt ellenőrizve.

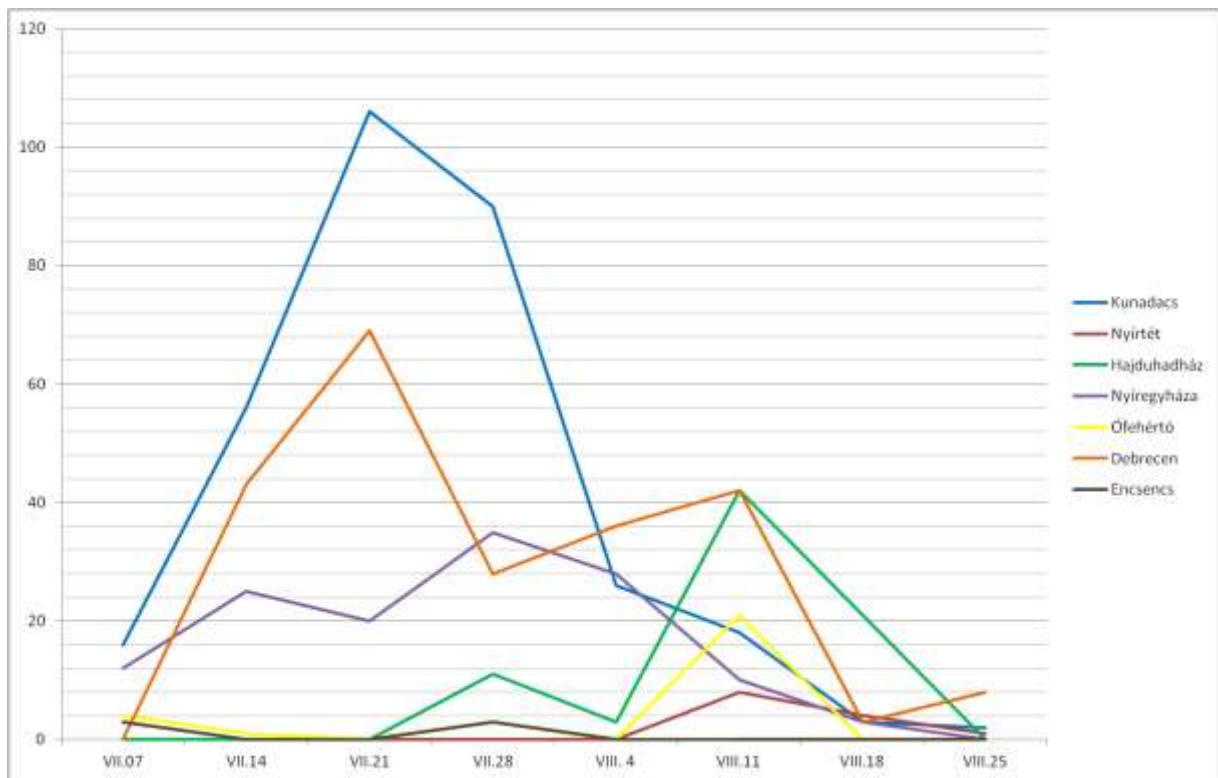
A vetési bagolylepke egyedszámát Kunadacson és a Nyírségben összesen 22 mintavételi helyen, 2020. április 28-tól június 9-ig végezték VARL+ feromoncsapdák segítségével, a csapdatartalom hetente történő ellenőrzése mellett.

Eredmények és megvitatásuk

Gyapottok bagolylepke (*Helicoverpa armigera*)

1. ábra: A vizsgálati helyszíneken kihelyezett VARL+ csapdák által fogott gyapottok bagolylepke összesített fogási eredményei (2020)

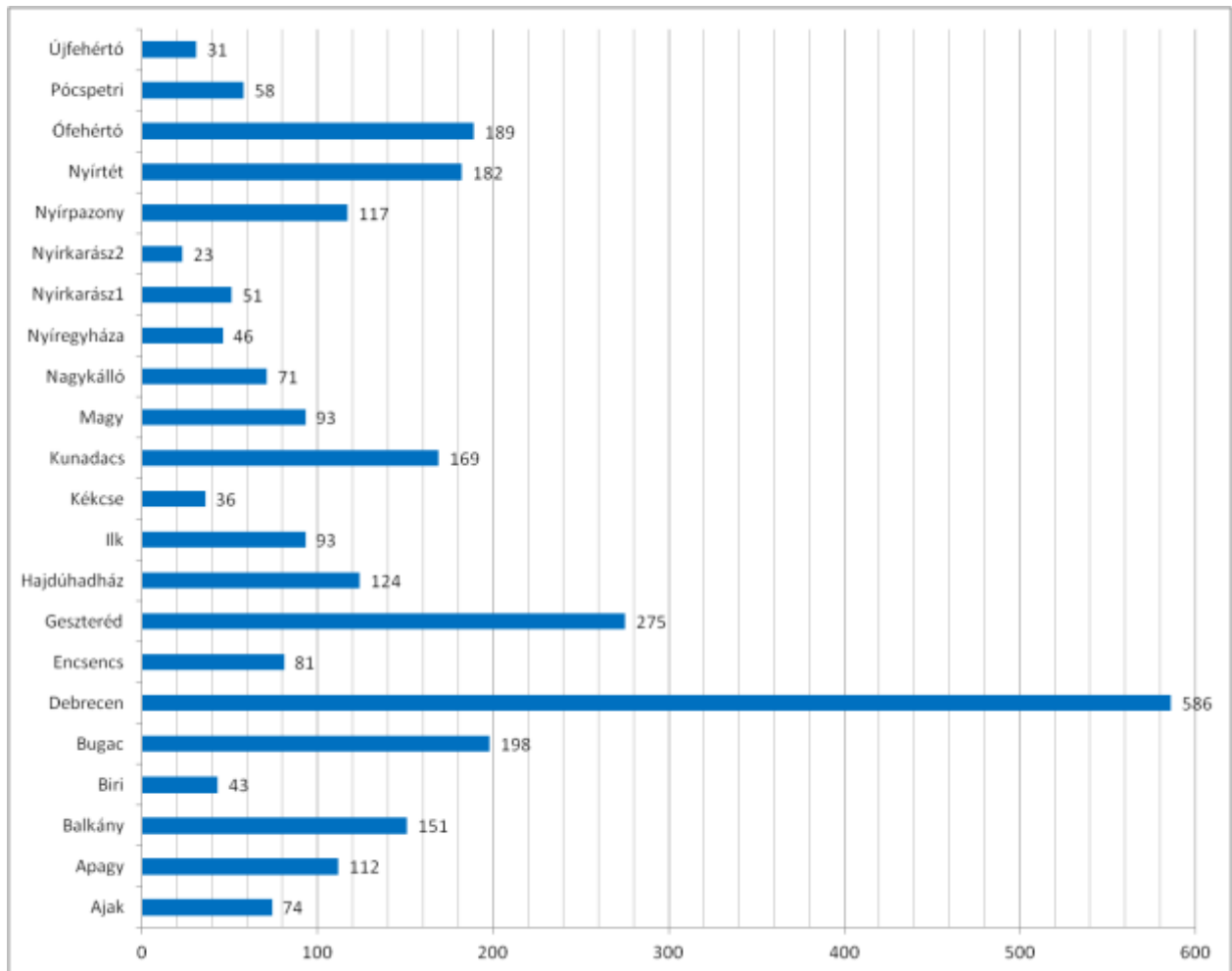

2. ábra. A *Helicoverpa armigera* rajzásdinamikája a mintavételi helyeken kihelyezett VARL+ csapdák fogási eredményei alapján (2020)

A 2020 évben a VARL+ csapdák összesen 804 gyapottok bagolylepke hím egyedét fogtak. Összehasonlítva a 2019 évi összesen 150 fogott példánnyal, jelentős egyedszám-növekedés volt megfigyelhető. Ebben valószínűleg a 2020 év párásabb csapadékosabb időjárása is szerepet játszott, mert az ilyen meteorológiai körülmények elősegítik a faj szaporodását.

2020-ban az előző évekhez hasonlóan ismét Kunadacson volt a legmagasabb száma a *H. armigera*-nak (1. ábra). A július 7-től augusztus 25-ig tartó monitoring alapján jól látható, hogy a kártevőnek a vegyszeres védekezések hatására két egyedszámcsúcsa alakult ki: Kunadacson július 21-én, a többi helyszínen pedig augusztus 11-én. Az egyedszámcsúcsok figyelembe vétele azért fontos, mert az általában egybe esik a kis lárvák kikelésével.

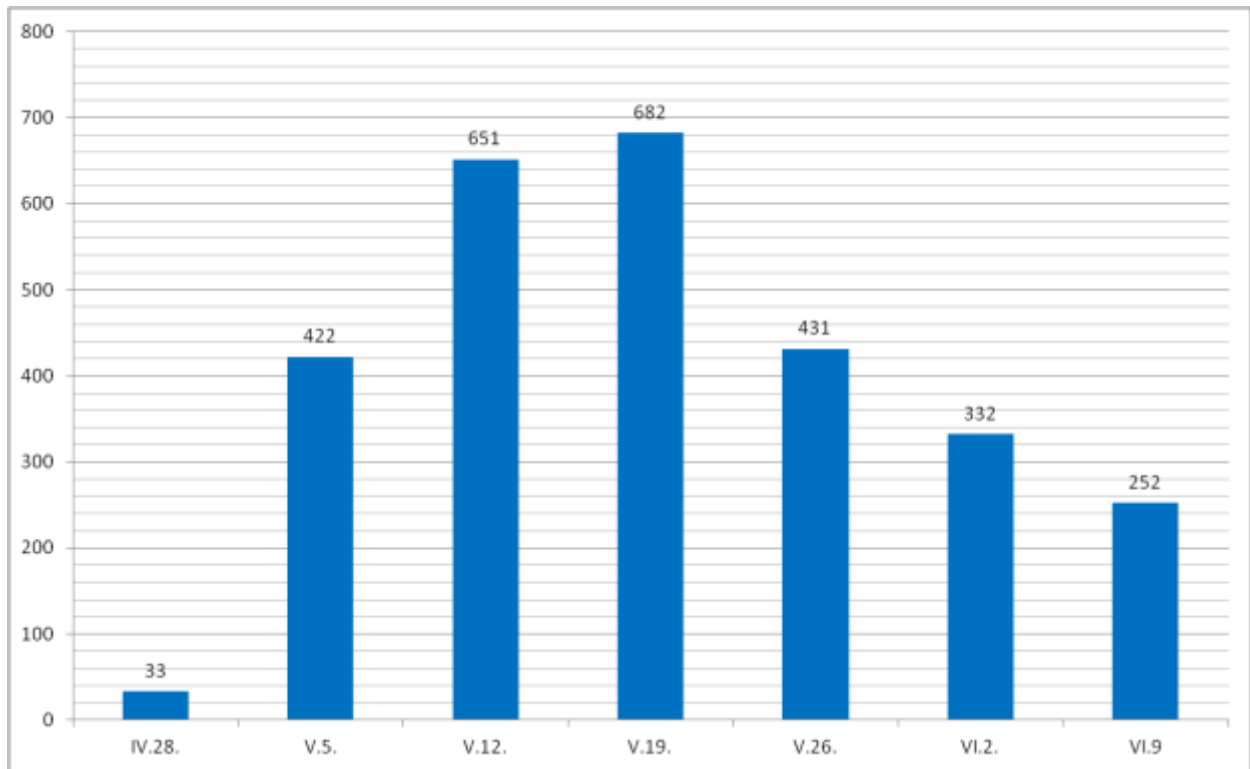
Vetési bagolylepke (*Agrotis segetum*)

3. ábra: A vizsgálati helyszíneken kihelyezett VARL+ csapdák vetési bagolylepke fogási eredményei (2020)

A rendelkezésünkre álló adatok alapján a vizsgált ültetvényekben, 2020 évben összesen 2803 vetési bagolylepke hímet gyűjtöttek a csapdák, amely több, mint másfélszerese az előző évi egyedszámnak. Mindez az idei évre jellemző a párás csapadékos időszaknak köszönhető, amely kedvező hatással van a bagolylepkék szaporodására. A legnagyobb számban Debrecenben fordult elő a kártevő (összesen 586 példány), illetve Geszteréden volt még jelentős a csapdák fogási eredménye (275 példány) (3. ábra). 100 feletti egyedszámot fogtak a csapdák Ófehértón, Nyírtéten, Nyírpazonyban, Kunadacson, Hajdúhadházon, Bugacon, Balkányon és Apagyon. A legkevesebb egyedeket Nyírkárszon (23), Újfehértón (31), és Kékcén (36) fogtak a csapdák. Az előző évi eredmények alapján 2019-ben 1699, 2018-ban 1389, 2017-ben 1650, 2016-ban 1096 (csak három vizsgálati időpont volt!), 2015-ben 3277,

2014-ben 3314, 2013-ban 2230 vetési bagolylepke hímet fogtak a kihelyezett feromoncsapdák.

4. ábra: A különböző vizsgálati időpontokban fogott vetési bagolylepke egyedszámok alakulása a VARL+ csapdák fogási eredményeinek alapján (2020)

2020 évben a vetési bagolylepke rajzáskövetése a VARL+ csapdák segítségével április 28-tól június 9-ig zajlott. A 4. ábra adatai alapján látható, hogy a csapda kihelyezését követően május elején erősen megugrott az egyedszám. Az egyedszámcsúcsot a május 19-i fogási adatok értékelésénél mutatták a csapdák, majd az egyedszám fokozatosan csökkenni kezdett. A vetési bagolylepke második nemzedéke a nyári hónapokban dohányon már nem okoz jelentős kárt, tovább vándorolnak, elsősorban a gabonafélékre.

Budapest, 2020. szeptember 10.

Dr. Orosz Szilvia

Minőségirányítási referens
Entomológus

Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal
Élelmiszerlánc-biztonsági Laboratórium Igazgatóság
Növény-egészségügyi Diagnosztikai Nemzeti Referencia Laboratórium